

ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ «ΤΑΣΟΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ»

ΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΟΝΟΜΑ: .....

ΤΜΗΜΑ: ..... ΑΡΙΘΜΟΣ: .....

ΒΑΘΜΟΣ: .....

ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ: .....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ: .....

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2016-2017**

**ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 2/6/2017**

**ΧΡΟΝΟΣ: 2,5 ΩΡΕΣ**

**----- ΚΑΤΟΧΗ ΚΙΝΗΤΟΥ Ή ΕΞΥΠΝΗΣ ΣΥΣΚΕΥΗΣ = ΔΟΛΙΕΥΣΗ -----**

**Γενικές οδηγίες:**

- Να γράψετε με μπλε πέννα.
- Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.
- Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από επτά (7) σελίδες.

**Ειδικές οδηγίες:**

Το μέρος της Ορθογραφίας θα απαντηθεί σε ξεχωριστό φύλλο.

**ΜΕΡΟΣ Α': ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

**(85 μονάδες)**

**1. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ**

**(20 μονάδες)**

**Να αποδώσετε στα Νέα Ελληνικά τα πιο κάτω αποσπάσματα:**

**(α) Ξενοφώντας, Έλληνικά 2.2.3-2.2.4**

**(μον.10)**

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας [...]

(β) Ξενοφώντος, Ἀγησίλαος, 7.1

(μον.10)

Ὡς γε μὴν φιλόπολις ἦν καθ' ἐν μὲν ἕκαστον μακρὸν ἂν εἴη γράφειν· οἶμαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ ὃ τι οὐκ εἰς τοῦτο συντείνει. ὥς δ' ἐν βραχεῖ εἰπεῖν, ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν, οὐ πόνων ὑφίετο, οὐ κινδύνων ἀφίστατο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο, οὐ σῶμα, οὐ γῆρας προὔφασίζετο, ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε, τὸ τοὺς ἀρχομένους ὥς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν.

2. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (υπαγόρευση από διδαγμένο κείμενο)

(5 μονάδες)

Ξενοφώντος, Απομνημονεύματα, 2.1.32

3. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

(15 μονάδες)

Να αποδώσετε το πιο κάτω αδίδακτο κείμενο στα Νέα Ελληνικά.

Λέγω ὅτι πολλαὶ καὶ καλαὶ ἐλπίδες ἡμῖν εἰσι σωτηρίας. Ἡμεῖς μὲν γὰρ φυλάττομεν τοὺς ὄρκους τῶν θεῶν, οἱ δὲ πολέμιοι λύουσιν τὰς σπονδὰς παρὰ τοὺς ὄρκους. Ἐπεὶ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, οἱ θεοὶ τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίοι εἰσὶ, ἡμῖν δὲ σύμμαχοι. Οἱ θεοὶ ἱκανοὶ εἰσι τοὺς μὲν μεγάλους μικροὺς ποιεῖν, τοὺς δὲ μικροὺς σφάζειν, εἰ βούλονται.

Ξενοφώντος, Κύρου Ἀνάβασις, 3, 2 10-11 (διασκευή)

αἱ σπονδαί = επίσημη συνθήκη

εἰ= αν (υποθετικός σύνδεσμος)

4. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

(15 μονάδες)

4.1. ΣΤΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

(9 μονάδες)

α) Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τρεις (3) απλές λέξεις και μία (1) σύνθετη από το ρήμα  
ἄρχω/ἄρχομαι. (4 μονάδες)

| Απλές | Σύνθετες |
|-------|----------|
|       |          |

β) Να γράψετε τρεις (3) σύνθετες λέξεις της Νέας Ελληνικής που έχουν ως β' συνθετικό τη λέξη λόγος.

(3 μονάδες)

|    |    |    |
|----|----|----|
| α) | β) | γ) |
|----|----|----|

γ) Να δώσετε μια συνώνυμη λέξη στα Αρχαία Ελληνικά για το καθένα από τα πιο κάτω ρήματα: (2 μονάδες)

νομίζω = .....

ἐπίσταμαι = .....

4.2. ΣΤΟ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

(6 μονάδες)

α) Να βρείτε μία λέξη απλή ή σύνθετη (ουσιαστικό, επίθετο, ρήμα) της Νέας Ελληνικής που έχει το ίδιο θέμα με τις παρακάτω λέξεις: (4 μονάδες)

- 1) λύουσιν ..... 3) πολέμιοι .....
- 2) φυλάττομεν ..... 4) βούλονται .....

β) Να γράψετε ένα παράγωγο ουσιαστικό και ένα παράγωγο επίθετο για τα πιο κάτω ρήματα: (2 μονάδες)

|       | ουσιαστικό | επίθετο |
|-------|------------|---------|
| ποιῶ: | .....      | .....   |
| σώζω: | .....      | .....   |

## 5. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ - ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

(30 μονάδες)

1) Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων όρων στο διδαγμένο κείμενο. (3 μονάδες)

τούς ἀπολωλότας: .....

πείσεσθαι: .....

κινδύνων: .....

2) Να συμπληρώσετε τα κενά στις πιο κάτω προτάσεις με τον ορθό τύπο (πτώση) των ουσιαστικών που σας δίνονται στην παρένθεση. (6 μονάδες)

α) Ἐν τῇ ..... (ἡ νῆσος) ἄμπελος πλατύφυλλός ἐστι.

β) Οἱ Ἕλληνες ἀεὶ τοῖς ..... (ὁ θεός) θύουσι.

γ) Τὰ ..... (τὸ φύλλον) τῶν ἀμπέλων μακρὰ εἰσίν.

δ) Ἰατρὸς τῶν ..... (ἡ ἀτυχία) χρόνος ἐστί.

ε) Κλείομεν τὴν θύραν τῆς ..... (ἡ αἴθουσα).

στ) Οἱ ἰατροὶ τοὺς ..... (ὁ τραυματίας) θεραπεύουσι.

ζ) Περὶ τὰ στέρνα οἱ στρατιῶται τοὺς ..... (ὁ θώραξ) ἔχουσιν.

η) Ὡστ' ἐκείνης τῆς ..... (ἡ νύξ) οὐδεὶς ἐκοιμήθη.

θ) Ὁ στρατηγὸς τὴν ..... (ἡ τάξις) τῶν ..... (ὁ ἵππεύς) ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς ἄγει.

ι) Τῶν ..... (τὸ τέρας) ἢ ὄψις ..... (ὁ φόβος, αιτ. εν.) παρέχει.

3) Στις πιο κάτω προτάσεις να υπογραμμίσετε τα αντικείμενα και τα κατηγορούμενα (Να σημειώσετε δίπλα : Α. ή Κ.). Όπου υπάρχουν δυο αντικείμενα να σημειώσετε το είδος τους (άμεσο, έμμεσο). (2,5 μονάδες)

- α) Οί άνθρωποι τῆς δόξης ἐπιθυμοῦσι. ....
- β) Λέγω ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν. ....
- γ) Ἀριστείδης ἦν δίκαιος. ....
- δ) Σὺ τρέφεις κύνας. ....

4) Στις πιο κάτω προτάσεις να τοποθετήσετε το αντικείμενο στην ορθή πτώση. (2 μονάδες)

- α) Πάντες ..... (τὰ ἀγαθὰ) ἐπιθυμοῦσιν.
- β) Ὁ βασιλεὺς ἄρχεται .....(ὁ πόλεμος).
- γ) Ἐγὼ συγχωρῶ .....(ὁ φίλος).
- δ) Διαφέρει ἄνθρωπος ..... ( τὸ πρόβατον).

5) Να συμπληρώσετε τα κενά στις πιο κάτω προτάσεις με τον ορθό τύπο του ρήματος που σάς δίνεται στην παρένθεση. (6 μονάδες)

- α) Οὗτοι σοφοὶ καὶ ἀγαθοὶ ..... (εἰμί, οριστ. ενεστώτα)
- β) Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων ἀμπέλους ..... (θεραπεύω, οριστ. ενεστώτα)
- γ) Οἱ Ἕλληνες τὰς Ἑρινὺς Εὐμενίδας..... (ὀνομάζω, οριστ. παρατατικού)
- δ) Ἀθηναῖοι ἄγγελον ..... (πέμπω, οριστ. αορίστου) τοῖς Λακεδαιμονίοις.
- ε) Σὺ ..... (διδάσκω, οριστ. μέλλοντα) τὸν νεανίαν τὴν ἀρετὴν.
- στ) Οἱ δικασταὶ ..... (καταδικάζω, οριστ. αορίστου) τὸν Σωκράτη.
- ζ) Ὑμεῖς οὐ ..... μοι. (πιστεύω, οριστ. παρακειμένου)
- η) Σὺ ..... (ἀπαλλάττομαι, οριστική ενεστώτα) τῆς ἀπορίας τῇ ἐργασίᾳ.
- θ) Λέγεται τὸν Ἀλέξανδρον ἄξιον βασιλέα ..... (εἰμί, ἀπαρέμφατο ενεστώτα)
- ι) Λέγω ὑμῖν, ἵνα πάντες ὑμεῖς ἕν ..... .( εἰμί, υποτακτική ενεστώτα)
- κ) Ἐὰν ταῦτα ..... (πράττω, υποτακτική αορίστου, β' πληθυντικού), θησαυρὸν εὐρήσετε μέγαν.
- λ) Ὁ θεὸς ..... (σώζω, ευκτική ενεστώτα) τὸν βασιλέα.

6) Στις πιο κάτω προτάσεις, αφού υπογραμμίσετε τα ἀπαρέμφατα, να αναγνωρίσετε:

- (α) το είδος του ἀπαρεμφάτου
- (β) τον συντακτικό του ρόλο
- (γ) το υποκείμενό του και να δηλώσετε την ταυτοπροσωπία και ετεροπροσωπία.

(3 μονάδες)

(α) Μένων ἐβούλετο πλουτεῖν.

Εἶδος: ....., Συντακτικός ρόλος: .....

Υποκείμενο ἀπαρεμφάτου: ....., .....

(β) Λέγουσι Σωκράτη σοφὸν εἶναι.

Εἶδος: ..... , Συντακτικός ρόλος: .....

Υποκείμενο απαρεμφάτου: ..... , .....

(γ) Χρὴ ἡμᾶς τοῖς θεοῖς πιστεύειν.

Εἶδος: ..... , Συντακτικός ρόλος: .....

Υποκείμενο απαρεμφάτου: ..... , .....

7) Στις προτάσεις που ακολουθούν να **υπογραμμίσετε** τις μετοχές και **να δηλώσετε το είδος τους.**

(3 μονάδες)

(α) Ἀθροίσας τοὺς στρατιώτας ὁ στρατηγὸς ἔλεξε τοιάδε.

.....

(β) Οἱ φεύγοντες τοὺς πόνους φεύγουσι καὶ τὰς τιμὰς.

.....

(γ) Χαίρουσι περὶ τῶν ἄλλων κακῶς λέγοντες.

.....

8) Να μεταφέρετε την πιο κάτω πρόταση από τα Νέα Ελληνικά στα Αρχαία Ελληνικά.

(4.5 μονάδες)

Οι πολίτες νομίζουν ότι οι άρχοντες είναι δίκαιοι.

.....

.....

#### **ΜΕΡΟΣ Β': ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

(15 μονάδες)

##### **1) Θουκυδίδη, Δημηγορίες, Διάλογος Μηλίων και Αθηναίων, (Θουκ. 5. 85)**

85. ΜΗΛ. «Επειδή δεν πρόκειται να μιλήσουμε προς το λαό για να μην παρασυρθεί το πλήθος από τα πειστικά επιχειρήματα που θα εκθέταμε δε μια συνεχή αγόρευση και τα οποία δε θα μπορούσαν να ελέγξουν – γιατί καταλαβαίνουμε πολύ καλά ότι αυτός για τον οποίο μας φέρατε να μιλήσουμε μπροστά σε – μπορείτε σεις, που είστε συγκεντρωμένοι εδώ, ν' ακολουθήσετε μια μέθοδο ακόμη πιο ασφαλή. Μη μας απαντήσετε σημείο προς σημείο με μια μόνο αγόρευση, αλλά να μας απαντάτε αμέσως σε κάθε επιχείρημα με το οποίο δε συμφωνείτε, ώστε έτσι να μορφώσετε την κρίση σας. Και πρώτ' απ' όλα αποκριθείτε μας αν συμφωνείτε με την πρότασή μας αυτή».

1α. Για ποιους λόγους κατά τη γνώμη σας οι Μήλιοι αρνήθηκαν να παρουσιάσουν τους Αθηναίους πρέσβεις στη σύνοδο του λαού; (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

β. Ποιοι νομίζετε πως ήταν οι πιθανοί λόγοι εκστρατείας των Αθηναίων εναντίον της Μήλου; (6 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**2) Ξενοφώντας, Αγησίλαος, 7.1**

Πώς χαρακτηρίζει ο Ξενοφώντας τον Αγησίλαο με βάση το διδαγμένο κείμενο και ποια στοιχεία της συμπεριφοράς του δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό του; (5 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**Η Διευθύντρια**

Ανδρούλλα Χρίστου

ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ «ΤΑΣΟΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ»

ΕΠΩΝΥΜΟ: .....

ΟΝΟΜΑ: .....

ΤΜΗΜΑ: ..... ΑΡΙΘΜΟΣ: .....

ΒΑΘΜΟΣ: .....

ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ: .....

ΥΠΟΓΡΑΦΗ: .....

**ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ**

**ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2016-2017**

**ΜΑΘΗΜΑ : ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ**

**ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 2/6/2017**

**ΧΡΟΝΟΣ: 2,5 ΩΡΕΣ**

**----- ΚΑΤΟΧΗ ΚΙΝΗΤΟΥ Ή ΕΞΥΠΝΗΣ ΣΥΣΚΕΥΗΣ = ΔΟΛΙΕΥΣΗ -----**

**ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ**

(μονάδες 5)

Ἐγὼ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς· ἔργον δὲ καλὸν οὔτε θεῖον οὔτ' ἀνθρώπειον χωρὶς ἐμοῦ γίνεται.

*Ξενοφώντας, Απομνημονευματα 2.1.32*

**Η Διευθύντρια**

Ανδρούλλα Χρίστου